

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

III. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AD II. Agit contra Iudaizantes Simonianos & Gnosticos, non contra ceremonias Ecclesiæ.

AD III. Verum est generali instructione, non particulari.

AD IV. Damnat Simoniana, & humano ingenio priuato inuenta.

AD V. Loquitur de seruitute Iudaica: & Calvinus falsò detorquet aliò.

AD VI. Pharisaicas Dei præcepto contrarias; vanas; pluris æstimatas, quàm Dei cultus.

AD VII. Est argumentum Manichæorum apud Aug. l. 20. contra Faustum. 6. 4. Est & Vigilanti apud Hieronymum. Dein; non omnia gentilium sunt mala & reicienda; maximè à dæmonum cultu ad Dei cultum translata.

AD VIII. Ceremoniæ Iudaicæ vmbra erāt futurarum: nostræ autem indices sunt præsentium rerum spiritualium; & requirunt internum cultum, excitantque ad cœlestia.

AD IX. At obedientiæ opera sunt meritoria, siue à Deo, siue ab Ecclesia mediata instituta.

AD X. Non omnis additio prohibetur; sed corruptoria, superstitiosa, &c.

AD XI. Calvinus malâ fide vitur exemplis: Nam iis idololatria reprehenditur.

III. DE BAPTISMO.

QVÆSTIO XX.

*Baptismi quæ definitio, Materia,
& Forma?*

LUTHERANI, vt MELANCHTHON in Locis an. ni 1558. de Sacrif. *Baptismus signum est, quo Deus nobiscum agit, & recipit nos in gratiam.*

AVTOR. AT, hoc commune est omnibus Sacramentis.

CALVINVS Instit. l. 4. c. 15. §. 1. *Baptismus est signum initiationis, quo in Ecclesia cooptamur societatem, vt Christo insiti inter filios Dei censeamur.*

AT, nil hic de Essentia Sacramenti: nil de Effectu seu fine regenerandi primariò; solum quod testetur fidem ac aliat. Tale signum erat & Circumcisio, inserens venturo Christo Iudæos. Itaque *Baptismus est Sacramentum, en genus, regenerationis per aquam, en differentia, in verbo vite, en forma.*

II. LUTHERVS in *Symplesiactis*, c. 17. *Baptismus est ratus, in lacte, creuifia, aut quocunque liquore datus, qui nomine balnei possit appellari. Vide in meo Antichristo p. 3. q. 8.*

III. LUTHERANI communiter docent, suetâ vtendum formâ; etsi non sit ea ad substantiam Sacramenti necessaria.

LUTHERVS l. de Capt. Babyl. cap. de Baptismo asserit, Baptismum esse ratum, 1. Quibuscunque verbis collatus, dummodò in nomine Domini. 2. Imò dummodò suscipiatur in nomine Domini; etsi in nomine diaboli daretur ab impiissimos. 3. Q. in etiam ab ipso diabolo. Vide *supr.* q. 10.

ZVINGLIVS lib. de vera & falsa religione c. de Baptismo idem non necesse sue a vii forma, non se tamen vetare. Vnde quidem baptizabant in Nominibus Patris &c. quod Arianum est. Vide in *Genealogia* p. 3. quæst. 4.

AVTOR. Forma est: *Ego te baptizo in Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti* Baptismus datus solum in nomine Christi, aut absolutè, aut sub conditione esset repetendus. Dicta forma colligitur ex *Matth. 28.* sed non euidenter: vt cogamur ad Ecclesiæ Traditionem recurrere: quam Calvinus ac Lutherus aspernatur, Patet: & sic declararunt Concilia, & S. Patres.

Sub nomine solius Christi baptizant Apo-

Apostoli, ex dispensatione, ut putant quidam: Alii rectius negant sic baptizasse; sed exponunt tres personas esse expressas: Nam responderunt Paulo, Act. 19. *Neg, si Spiritus Sanctus est, audiimus.* Et ille: *In quo ergo baptizati estis?* Quin in Canonibus Apostolorum damnantur, qui non baptizant in Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Itaque in nomine Christi, non solius, sed in Instituto Christi: id est, in nomine Trinitatis, baptizasse dicendi sunt. Ita Patres.

Q V A E S T I O XXI.

An, & quatenus necessarium ad salutem est Baptismus?

PELAGIANI, ait August. lib. de haes. c. 69. negabant necessarium ad remissionem peccati originis; sed ad coeli ingressum.

WICLEFFVS etiam hoc negabat. Quod nil esset nisi nuncium symbolum externum.

1. ZWINGLIUS l. de vera & fal. relig. item negat utrumque.

2. MARTINVS BUCERVS, in Matt. 3. item: Sed quod pueri praedestinati sine Baptismo saluentur; reprobi etiam cum Baptismo damnentur.

3. CALVINVS in Antid. Sess. 6. cap. 5. & Instit. l. 4. c. 16. §. 23. 24. vult parvulos fidelium etiam sine Baptismo sanctos esse, membra Ecclesiae, & saluari si moriantur: Quod eis non imputetur peccatum originale, ex vi foederis cum Abrahamo, Gen. 27. *Ero Deus tuus, & Semini tui.* Nos enim per Christum successimus in posteritatem Abraham.

4. Sic & Petrus Martyr: Quia, 1. Cor. 7. *Alioqui filii vestri immundi essent: nunc autem sancti sunt.*

5. Sic & HENRICVS BULLINGERVS, Zwinglii successor Tiguris: qui addit: Vi foederis sanctos esse, quorum parentes aliquando fuerunt fideles: imò maiores olim.

AVTOR. Concilium Tridentinum Sess. 7. Can. 2. sic definit: *Siquis dixerit, Baptismum non esse necessarium ad salutem, anathema sit.* I. Sic istud Ioan. 3. *Nisi quis renatus, &c.* exponunt S. Patres, & ipse Dominus declaravit. Vide Antichristum p. 3. q. 9.

II. Quia Sectariorum interpretationes loci huius sunt vanae.

Ut 1. Caluini in Antid. Kemnit. Patres, ut Basilium, per Aquam accipere Mortificationem peccatorum. Aut Aquam esse epithetum Spiritus Sancti.

AT, Contrarium Patres apud Bell. l. 2. de Sacramentis c. 3.

2. Petri Martyris in 1. Cor. 7. Sat esse si ex altero, sc. Spiritu Sancto: Et, enim non importat parem utriusque necessitatem.

AT, ambo Aqua & Spiritus ad eandem regenerationem requiruntur.

3. Zwinglii in Marc. 1. Totam sententiam accipi de poenitentia.

4. Wicleff: Aquam esse Christi passionem, & iterum Christi manantem.

AT, Axioma est Theologorum: Scriptura intelligenda est secundum proprietatem verborum, ubi non cogimur evidenti absurdo.

III. Quia, Traditio est: Infantes perire non baptizatos. Sic Concilia; Testimonia Pontificum; & Patrum, &c.

IV. Quia, Fundamentum Sectariorum sic evertitur. Elau erat optimi patris filius: & tamen, Rom. 8. Deus cum odio habuit: Non ergo nascuntur sancti filii sanctorum; nec omnes praedestinati: Cur autem aliqui non praedestinati? Nescio, dicant. Item, David erat filius credentis, & tamen ait, Psal. 50. *In iniquitatibus conceptus sum, &c.* Item, Paulus; & tamen Eph. 2. *Eramus & nos natura filii irae*, etiam reatu, qui debetur ad iram.

Kk 3 5. Axio-

5. Axioma est: *Christianos non nasci; sed fieri*: iuxta S. Patres etiam Ergo. &c.

OBIICIUNT 1. Gen. 17. *Ero Deus tuus, & Semini tui*: hoc nos sumus: ergo sancti. 2. 1. Cor. 7. *Filij vestri immundi essent; nunc autem sancti sunt*: Ergo ipsa natiuitate sunt sancti, quàm baptizentur.

DICO AD I. Ea promissio fuit peculiaris protectionis; non Remissionis peccatorum. Esto: fuerit etiam de spiritali gratia; hæc tamen ad nos descendit per Christum ex fide. Tunc enim incipimus esse filij Abrahæ, & fideles, cum baptizamur, non cum ex fide nascimur. Neque scimus parentes nostros secundum carnem ab Abraham descendere: hoc scimus, eos fieri filios Abrahæ, qui ex Deo nati sunt.

AD II. Ibidem dicit, Coniugem infidelem sanctificari per fidelem; id quod tamen non fit, nisi conuertatur; ita nunc sancti non sunt, nisi in Baptismo sanctificentur.

QVÆSTIO XXII.

Baptismi minister quis esse debeat, ac possit?

CALVINVS *Instit. lib. 4. c. 15. §. 20. 21. 22.* Soli Ordinarij, aut nemoque alius, nec in extrema necessitate. Sic & in *Antidoto Sess. 7. Cap. 10.*

SVADENTISTIS. 1. Quia, Matt. 28. *Euntes docete, &c.* Hæc dicuntur solis Apostolis, qui à Christo instituti sunt Ministri Verbi & Sacramentorum: Non ergo licet alijs id munus usurpare. 2. Quia, nec veteribus constitit, rectene laicis in necessitate permitterent baptizare: teste *August. l. 1. contra epist. Parmen. c. 13.* 3. Quia, Concilium Carthagenense prohibet mulieribus baptizare. Sic & Tertull. & Epiphanius docent. Marcion permisit mulieribus, quod nec Christi matri datum fuit.

AVTOR. I. Ius baptizandi proprium est ordinariè Sacerdotum, quibus id Episcopus concesserit: Aut Diaconis conuenit, absente presbytero; Idque cum solennitate.

II. Quin etiam Laicis in necessitate, absque tamen solennitate, licitum sit, fueritque; dubitatum in Ecclesia nunquam est.

III. An verò item non baptizatis liceat in casu necessitatis, veteres addubitarunt. *Aug. l. 2. contra Parm.* non audet determinare; donec Concilium id definierit. Factumque est in Florentino.

1. *Ratio*: Quia in ministro non requiritur fides, aut probitas, aut Ordinatio, ut ratus sit Baptismus: neque sexus certus; ut etiam foemina tingere possit, absente viro.

2. Sic Scriptura docet in figura, *Exod. 4.* Sephora filium circumcidit coram Moyle; quem occidendum sic seruauit, & placuit Angelo: Quò iniuriosius eam traducit Calvinus ac mendacius. Exempla ex Actis Apostolorum vide in meo *Antichristo p. 3. q. 10.*

3. Sic Patres. Tertull. libr. de Baptif. *Et laicis ius est baptizandi: Quod enim ex æquo accipitur; ex æquo dari potest.* Alexander Episcopus Alexandrinus ratum habuit Baptismum Athanasij pueri pueris datum.

DICO AD I. Dictum id omnibus fuisse, facta doceant Apostolica: ratum namque habuerunt, concionari, & baptizare Philippum, Stephanum, Ananiam.

AD II. Iniuriam facit Augustino, affirmanti Baptismum à laico datum im-

impierepeti, & dari in necessitate, peccatum esse nullum, aut veniale.

AD III. Concilium excipit casum necessitatis. Et Patres licere negant cum solennitate: hoc enim foret ludibrium, ut ait Epiphanius.

QVÆSTIO XXIII.

An baptizandi sint Infantes?

ANABAPTISTA primus ex Lutherano factus, Anno 1. 27. teste Cochleæ in *actis Lutheri*, Balthasar Pacimontanus, demum Viennæ crematus; negavit, cum hæreticis, tempore S. Bernardi coortis, ac ab eodem refutatus *Se. m. 66. in Cantic. & epist. 240.* Nec voluit baptizari quinquam aut XXX. ætatis annum. Lutherus & Calvinus acriter in Anabaptistas consurrexerunt. Ministri tamen Transilvani duos communi consensu libros ediderunt contra Trinitatem, Incarnationem, & Pædobaptismum.

ERASMVVS in *præfat. paraphrasi in Matthæum* docet, baptizatos in infantia, ubi adoleuerint, interrogandos, an ratum habeant quod in Baptismo promiserunt: si negent, liberos esse dimittendos. Transilvani adducunt argumenta 36.

SVADENT Iſti. 1. Quia, de pædobaptismo nullum extat mandatum, seu præceptum in Scriptura. 2. Minus latum est prius *Docet.* 3. Christus, Baptista, Paulus non baptizabant infantem. 4. Reiprobi non sunt baptizandi, ne prophaneetur Sacramentum; at inter infantes multi sunt reprobi. 5. Infantes non credunt. 6. Cogi ad Baptismum est plus tribuere Sacramento; quam pati. 7. Non est articulus fidei pædobaptismus. 8. Si Baptizandi; ergo & communicandi sunt. 9. Non datur Baptismus absque poenitentia. *Mar. 1. Act. 2.* Nec si e oris confessione: hæc non possunt infantes &c. Vide *Bill. l. 1. de Baptismo c. 9.*

AUTOR. Infantes sunt baptizandi. Ita Concilium Tridentinum *Seß. 7. Can. 12. 13. 14.* 1. Quia, infantes circumcidendi erant; at, *Coloss. 2.* Circumcisio quidam Baptismus est. Lutherus, Calvinistis, concionalem formam requirentibus, Anabaptistæ negant inuicti consequentiam. 2. Domini vniuersale edictum est, *Ioann. 3.* *Nisi quis re natus fuerit, &c.* speciale,

Matth. 19. Sinite paruulos ad me venire. &c. Et verò, *Luc. 18. Afferebant ad eum & infantes;* quos amplexans benedixit. Calvinistis hoc argumentum est infirmum: quòd negent *Ioann. 3.* agi de Baptismo. 3. Traditio Ecclesiæ perpetua custos est, fuitque pædobaptismi. *Melanchthon in Locis, de Baptismo:* hanc opponit in prima acie Anabaptistis. 4. Sic omnium retrò sæculorum Patres tradiderunt: Concilia sancierunt: Pontifices definierunt. Et ratio euincit. Vide in *Genealogia part. 3. quest. 6.*

DICO AD I. Efficax hoc contra Lutherus-Caluinistas est, nil extra Scripturam credentes. Nobis, Traditio conformis est Scripturæ, & vincit.

AD II. Is ordo seruandus in conuersione gentium erat: seruatque nunc Ecclesia in adultis.

AD III. Dicunt; docebunt nunquam. Ad Ioannem ludæa omnis confluēbat, quin & infantes ac paruuli, quis negarit? Ad Christum afferebant infantes. Paulus Stephanæ domum baptizauit: cur non & infantes?

AD IV. Sic nec adulti forent baptizandi. Validum argumentum est contra Lutherus-Caluinistas, qui volunt Baptismum esse diuinæ beneuolentiæ Sigillum.

AD V. Euincit contra Lutherus-Caluinistas, requirentes fidem actualem in infantibus, ac sentire eos Spiritum Sanctum.

AD VI. Validè contra Calvinum: Nil ad nos.

AD VII. Est implicite in Scriptura: expresse in Traditione.

Ad VIII.

A D VIII. Dispar est ratio. Eucharistia est adultis solum necessaria: nec tamen necessitate Medii, ut Baptismus in infantibus. Idem de poenitentia, &c.

Q V Æ S T I O XXIV.

An, & qualis in paedobaptismo requiritur Fides?

LUTHERVS lib. de Capt. Babil. anno 1520, asserit: *Omnia Sacramenta ad fidem alendam instituta. Item. Non iustificant, nec prosunt quicquam; sed sola Fides. Item: Non implentur dum fiunt; sed dum creduntur.* Demum ait: *Opponitur hic Baptismus parvulorum, qui promissionem Dei non habeant; nec fidem habere possint.* Respondet duo: 1. Infantes credere. 2. Acquirere fidem oratione Ecclesie, & fidem offerentium eos. *Quin asserimus, prorsus non esse baptizandos, si verum est, in Baptismo non credere; ne illudatur Maiestas Sacramentum & Verbum.* Imò ante Baptismum, dum exorcisantur, vult eis infundi fidem; quæ esse actualis debet, non habitualis.

Hinc tres coortæ sunt Sectæ. 1. *Anabaptistarum:* Infantes non esse baptizandos: quod non credant; imò reclamant! 2. *Sacramentariorum:* Esse baptizandos; sed non requiri in eis fidem. 3. *Mollium Lutheranorum:* Esse baptizandos, & habere fidem ipsos. Sic anno 1. 35. Synodus Wittenberg, apud Cochleum l. 3. Miscell. tract. 8. c. 2. Estque communis; & sic exponit: *Eo: habere aliquam actionem: Quam, nesciri; certum esse mo. us sanctos & novos; inclinantes in fidem, similes motibus fidei.*

SACRAMENTARIIS. sequuntur in hoc Lutherum: *Non requiri fidem:* Non sequuntur in fundamento; nam ex alio id colligunt: scilicet, ex promissione factâ Abraham & semini eius. Gen. 17. Lutherus eis huius præbuit occasionem, scribens anno 1518. contra Anabaptistas. *Nil interesse, siue credant, siue non credant: quod Baptismus non fundetur super fidei dantis, aut recipientis; sed super mandatum Dei.* Similia in hom. de Baptismo, anno 1537. & 1540.

Vnde **CALVINVS** Inst. l. 4. c. 16. sequi priorem Lutheri sententiam cupiebat; sed nō audebat, §. 18. 19. Sic Beza, Confess. c. 4. art. 48. Martyr in 1. Cor. 1. & 7. Infantes non credere; rectè tamen baptizari: quod ante

sanctificati essent, & membra Ecclesie facti per donum Electionis diuinæ, & factam parentibus promissionem in Abrahamo.

SVASIO LUTHERI. 1. *Si non crederent, illudatur Sacramentum sacrilego mendacio, dum respondetur pro infante: Credo.* 2. Matth. 18. *Qui scandalizaverit unum de pusillis istis, qui in me credunt; igitur credunt.* 3. *Baptista exultavit in vtero.* Luc. 2. *Non igitur mirum, si infantes habeant novos motus.* 4. *Max. 10. Nisi quis acceperit regnum cælorum, sicut parvulus, non intrabit in illud.* Igitur oportet infantes accipere aliquam sp. Sancti operationem. *At recipere non possunt fidem cum cognitione; ergo novum motum sine cognitione.*

AUTOR. I. *Infantes non habent actualem fidem.* 1. Quia, id Lutherani nulli docere possunt Scripturâ. Et, Deut. 1. *Iona ult.* infantes non dignoscunt bonum à malo. 2. Quia, S. Patres eam sententiam reiciunt, ut Nazianzenus, ait, eos sine sensu sanctificationis sanctificari. August. epist. 57. ait, iniuriam fieri sensibus. Epist. 23. tract. 80. in Ioan. l. 4. de Bap. c. 24. Eos non habere fidem, quæ est in cogitatione: nec sensum fidei. Mëtitur ergo Kemnitius, eandem Lutheri & Augustini asserens esse sententiam. 3. *Fides ex auditu est,* Rom. 10 ordinario modo: at si omnibus infantibus à Deo fides revelaretur, iam tum & hoc esset modus ordinarius, & infantes essent prophetæ. Minus autem per vim Verbi credunt, quia non intelligunt: estque hoc novum ponere miraculum in auribus & mente infantium. Nec fides offerentium supplet; quia hi aliquando sunt omnes hæretici. 4. August. epist. 57. Quia, infantes obstrepunt Baptismo: si quo modo intelligerent, reos se facerent sacrilegii.

II. *Non habent novos motus similes fidei, & sine cognitione.* 1. Quia, de tali fide nil in Scriptura, quæ sit sine cognitione; 2. Repugnat rationi: Nam motus ij non

non esse possunt in corpore, quod fidei incapax: non in animo; quia implicat eos tunc esse absque cognitione. 3. Repugnat Luthero: qui vult solam fidem iustificare; at hæc non potest esse absque cognitione: nam motus intellectus est intelligere. Item; sine vera fide non est iustificatio: at illa absque cognitione non est vera ergo nec iustificans.

III. *Non iustificantur tamen absque vlla fide, ut Sacramentarii volunt.* I. Quia, Ioann. 3. *Qui non credit iam iudicatus est.* Vnde probat S. Aug. lib. 1. de pecc. mer. c. 33. fidem esse medium necessarium ad salutem. Vide *Antichristum* p. 2. q. 12.

IV. *In Baptismo infunditur eis habitus fidei, spei, charitatis.* I. Sic Concilia. Quia, Scriptura docet sine fide impossibile placere Deo. Fides autem cum significet actum, vel habitum; actus verò nullus inesse pueris queat; habitum infundi necesse est. 2. Sic Patres: Ratio: Quia, paruuli dicuntur & sunt verè fideles: Nā, Eph. 3. *Christus habitat per fidem in cordibus eorum, infusâ occultè eis gratiâ suâ.*

V. *Paruuli actu credunt.* I. Quia, August. lib. 1. de pecc. mer. c. 7. Ipsum baptizari, est credere. Sicut non loquendo, sed moriendo confessi sunt, teste Ecclesia. 2. Quia, aliena fide credunt: Ita vniuersalis Patrum consensus.

DICO AD I. Aug. serm. 10. de verb. Apost. *Accommodas Ecclesia infantibus aliorum pedes, ut veniant; aliorum cor, ut credant; aliorum linguam, ut confiteantur.* Iure: Cum peccato alieno grauentur.

AD II. Illi grandiores erant: nam vocauit eos, venerunt; scandalizari poterant, teste Domino.

AD III. Aug. epist. 57. Exemplum

unum non est regula generalis. Et Ioannes cognouit Dominum, ait Ambr. Beda; infantes autem non cognoscunt.

AD IV. Recipiunt verè habitum fidei.

IV. DE EFFECTV BAPTISMI.

QVÆSTIO XXV.

An Baptismus peccata remittendo tegat; an tollat?

LUTHERO CALVINISTAR tegi, non tolli, aiunt cum Origenistis & Massalianis.

LUTHERVS art. 1. *In puero post Baptismum negare remanens esse peccatum, est Paulum & Christum concubare.* In Assert. art. 1. *Aliud est, omnia peccata remitti, aliud tolli; Baptismus omnia remittit; sed nullam penitus tollit; sed nequit tollere.*

2. CALVINVS in Antid. Sess. 6. *Manet verè peccatum in nobis, neque per Baptismum statim vno die extinguitur; sed, quia deletur reatus, imputatione nullum est.* 3. *Remittitur in Exam. Sess. 5. ait, verè remitti, tolli, ac deleri: manere tamen reliquias peccati originalis, quæ sint malum culpæ & peccatum, ob quod homo damnari posset, si Deus impura e vellet.* Lutherus & Melancthon mentiantur idem docere S. Augustinum.

FUNDAMENTVM eorum est, quod putent Concupiscentiam esse propriè peccatum, etsi repugnemus ei, & nil contentiamus De quo supra par. 1. & infra par. 4.

AVTOR. Baptismus verè tollit omnia peccata, ut nil remaneat, quod imputari queat. I. Quia, Scriptura vtitur vocibus, mundandi, lauandi, tollēdi, delēdi, auferendi, &c. quæ per Non imputari non possunt exponi. Ps. 50. *Dele iniquitatem meam.* Mich. 7. *Aufer iniquitatem.* Eph. 5. *Mundans eam lauacro.*

2. Quia dicit, *tollit maculas, inquinamenta, & iniquitates:* quæ voces significat foeditatem, non solum reatum imputati-

LI titi-